

Satakunnan hyvinvointialueen vammaisneuvoston kannanotto 27.5.2025

Vammaisneuvosto ei hyväksy tapaa, jolla hyvinvointialue on lähtenyt muuttamaan autetun asumisen yksikköjään yhteisölliseksi asumiseksi. Asukkaiden, heidän omaistensa ja hoitohenkilöstön mielipiteet eivät ole tulleet kuulluiksi ennen muutospäätöstä. Tästä syystä käyttötarkoituksenmuutos tulee ottaa uudelleen tarkasteltavasi varsinkin Kajastuksen osalta.

OmaSata-tuottavuus ja talousohjelman yksi keskeinen kohde on vammaisten asumisen keventäminen, monimuotoistaminen ja yksilöllisempien asumismuotojen luominen. Kolme ympäriympärivuorokautista asumisyksikköä, Kokemäellä sijaitseva Kajastus, Harjavallassa sijaitsevat Huovin rivitalot ja Eurajoella sijaitsevat Jokituvan rivitalot ovat saaneet päätöksen käyttötarkoituksenmuutokseen yhteisölliseksi asumiseksi. Olemme ymmärtäneet, ettei Harjavallan ja Eurajoen yksikköjen muuttaminen yhteisölliseksi asumiseksi ole osoittautunut ongelmalliseksi, kun taas Kokemäellä sijaitsevan Kajastuksen muuttaminen on noussut niin puheisiin kuin lehtien palstoille.

Oli siis ilmennyt, että Kokemäellä sijaitseva autetun asumisen yksikkö ollaan muuttamassa yhteisölliseksi asumiseksi. Tämä tieto on tullut asukkaille, heidän omaisilleen ja Kajastuksen henkilökunnalle täytenä yllätyksenä. Asia levisi ensin ”kuulopuheiden” varassa, kunnes hyvinvointialueen vammaispalvelujen vastuualuejohtaja asian vahvisti. Ihmetystä onkin herättänyt asian valmistelu kuulematta ensin asianosaisia henkilöitä. Kyse on kuitenkin suuresta muutoksesta vammaisten ihmisten asumisessa.

Kajastuksessa asuvien vammaisten henkilöiden omaisille tuli kutsu keskustelutilaisuuteen Kajastukseen. Vaikka asiasta ei vielä ollut virallisesti tiedotettu eikä omaisia kuultu, oli kutsussa kuitenkin jo päivämäärä, milloin muutos yhteisölliseksi asumiseksi tapahtuu (9.6.2025). Omaisten annettiin ymmärtää, että muutos on päätetty tehdä, eikä muutokseen voinut enää vaikuttaa.

Kajastuksen asukkailla kaikille on autetun asumisen palvelupäätös ja siksi he ovat päätyneet sinne asumaan. Vammaispalvelujen vastuualuejohtajan kertoman mukaan kaikki asukkaat on kartoitettu, ja siitä saadun tiedon mukaan heidän pitäisi pärjätä yhteisöllisessä asumisessa. Osa omaisista on kuitenkin toista mieltä. Hoitohenkilöstön kertoman mukaan, kartoitusta ei ole kukaan käynyt tekemässä paikan päällä.

Näin suuren muutoksen tekeminen vaatii paitsi vammaisen henkilön itsensä, omaisten ja henkilöstön kuulemisen. Vaikka vammaisia henkilöitä koskevat useat lait korostavatkin vammaisen henkilön itsemääräämisoikeuden toteutumisen vahvistamista, on myös ymmärrettävä, ettei kaikki vammaiset henkilöt osaa tai pysty arvioimaan omaa tilannettaan realistisesti. Muutos yhteisölliseksi asumiseksi herätti joidenkin asukkaiden omaisten ja hoitohenkilöstön huolen yöaikaisesta turvallisuudesta sekä yksilöllisten tarpeiden huomioimisesta.

Vammaisneuvoston puolesta

Soile Ojala-Seppä

vammaisneuvoston puheenjohtaja